

Statenmededeling

Datum

15 april 2025

Documentnummer

GS: 6103950

PS: 6113563

Programma

Natuur

Onderwerp

Wolvenplan 2025 vastgesteld door Interprovinciaal bestuur

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het vastgestelde [Wolvenplan 2025](#)

Aanleiding

Op 17 april 2025 heeft het Interprovinciaal bestuur (IPO) het Wolvenplan 2025 vastgesteld. Dit conform ons besluit van 15 april onder voorbehoud van instemming door het IPO-bestuur. Met dit Wolvenplan geven de 12 provincies gezamenlijk richting en inhoud aan het landelijke beleid rondom de wolf. Het Wolvenplan vervangt het Interprovinciale Wolvenplan uit 2019 en het addendum uit 2023. Tijdens een Oordeelsvormende bijeenkomst op 29 november 2024 hebben wij uw Staten hierover geconsulteerd.

Bevoegdheid

Het is een bevoegdheid van het College van Gedeputeerde Staten om binnen het door Provinciale Staten vastgestelde beleidskader natuur, het uitvoeringsbeleid vast te stellen en dat waar nuttig dit in afstemming met andere provincies te doen.

Rollen en belangen

De provincies hebben een wettelijke taak in het beschermen van wolven en zijn bevoegd gezag op het gebied van natuurbescherming vastgelegd in de Omgevingswet, Europese wetgeving en Internationale verdragen. Het

provinciale wolvenbeleid dient in lijn te zijn met deze wetten en regels. Omdat het leefgebied van wolven provinciegrenzen overstijgt en de aanwezigheid van wolven een maatschappelijke impact heeft, is eenduidige beleidsvorming tussen de provincies en samenwerking met het Rijk als systeem-verantwoordelijke van belang.

Datum

15 april 2025

Documentnummer

GS : 6103950

PS : 6113563

Kernboodschap

1. *Het Wolvenplan 2025 geeft richting aan enerzijds wettelijke bescherming van wolven en anderzijds het voorkomen van problemen.*

Wolven in Nederland leveren een bijdrage aan het behoud en herstel van natuur, maar de snelle opkomst van wolven roept ook zorgen op over de veiligheid van mensen en dieren. Ontwikkelingen die eerder niet voorzienbaar waren, vragen om een herijking van het gezamenlijk beleid om het conflictarm samenleven met wolven in goede banen te leiden. Het Wolvenplan 2025 geeft daar richting aan.

2. *Het Wolvenplan 2025 is opgesteld en vastgesteld door de provincies in afstemming met het Rijk. Belanghebbende organisaties zijn vooraf geconsulteerd.*

De IPO Wolvenwerkgroep heeft met ondersteuning vanuit BIJ12 en in afstemming met het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) het Wolvenplan opgesteld. Het Wolvenplan is vervolgens met positief advies van de Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied vastgesteld door het IPO-bestuur op 17 april 2025. Belanghebbenden organisaties, vertegenwoordigd in het Landelijk Overleg Wolf (LOW) zijn vooraf geconsulteerd. Ook is het Wolvenplan door Gedeputeerde staten in concept voorgelegd aan de Brabantse Wolvencommissie, die via het LOW reacties konden inbrengen. Op 29 november 2024 hebben wij uw Staten geconsulteerd via een oordeelvormende bijeenkomst. De aandachtspunten die u daar heeft meegegeven voor het Wolvenplan 2025 hebben wij overgebracht naar het IPO en de staatssecretaris en hebben op onderdelen een plek gekregen in het plan. De toezeggingen uit deze bijeenkomst beschouwen wij hiermee als afgedaan.

3. *Provincies kunnen passend bij de regionale situatie, uitgangspunten uit het Wolvenplan overnemen.*

Het Wolvenplan biedt een beleidskader en concrete voorbeelden van maatregelen die provincies naar eigen inzicht kunnen overnemen in provinciale beleidsregels of verordeningen. Een voorbeeld is het gebiedsgericht openstellen van subsidieregelingen voor wolfwerende rasters om dierhouders te stimuleren maatregelen te nemen om schade aan vee te voorkomen, zoals wij zeer onlangs gedaan hebben voor het gebied in Zuidwest Brabant waar zich al geruime tijd een wolf ophoudt. Het Wolvenplan biedt ook mogelijkheden voor provincies om in de toekomst preventieve maatregelen verplicht te stellen als voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor een tegemoetkoming bij schade. Ook

beschrijft het Wolvenplan uitgangspunten voor onder meer de monitoring van wolven en de inzet van publiekscommunicatie.

Datum

15 april 2025

Documentnummer

GS : 6103950

PS : 6113563

4. *Het Wolvenplan bevat Interventierichtlijnen die provincies ondersteunen bij probleemsituaties.*

De Interventierichtlijnen beschrijven hoe provincies kunnen ingrijpen bij eventuele incidenten tussen wolven en mensen, honden of vee en hoe te handelen bij een dode of gewonde wolf. Deze richtlijnen bevatten escalatieladders, bedoeld als juridische en beleidsmatige onderbouwing om binnen wettelijke kaders te kunnen ingrijpen bij probleemsituaties en incidenten.

5. *Het Rijk en de provincies werken aan de Landelijke Aanpak Wolven.*

Aanvullend aan het Wolvenplan 2025 is op initiatief van LNVN gewerkt aan de [Landelijke Aanpak Wolven](#). Hierin worden afspraken gemaakt over de inzet van extra maatregelen zoals het beheer van wolven, kennisdeling en internationale samenwerking. De inhoud van de Landelijke Aanpak Wolven is afgestemd met het vastgestelde Wolvenplan 2025 en waarbij wij aandacht hebben gevraagd voor een praktische uitwerking van uitvoeringsafspraken en waar nodig juridische borging daarvan. Wij gaan er vooralsnog vanuit dat financiering van het Landelijke Aanpak Wolven wordt opgepakt door het ministerie van LNVN.

Consequenties

1. *Het Wolvenplan 2025 leidt tot voorwaardelijkheid ten aanzien van schadetegemoetkoming.*

Dierhouders zijn wettelijk verantwoordelijk om schade die veroorzaakt wordt door wolven te voorkomen. Bij een tegemoetkomingsaanvraag voor schade dient eerst beoordeeld te worden of er voldoende preventieve maatregelen zijn genomen. Deze wettelijke vereiste en handhaving zijn vooralsnog niet toegepast, om dierhouders de tijd te geven te wennen aan de terugkeer van de wolf. In het huidige Wolvenplan is opgenomen om komende twee jaar te gebruiken om deze maatregel gefaseerd in te voeren en in deze periode vooralsnog geen preventieve maatregelen als voorwaarde te vereisen om in aanmerking te kunnen komen voor schadetegemoetkoming. De Brabantse Wolvencommissie heeft in een beleidsbrief aan GS geadviseerd dat zij het gefaseerd afbouwen van schadetegemoetkoming in wolvenleefgebieden verantwoord achten wanneer dierhouders bewust geen preventieve maatregelen nemen op voorwaarde dat er ruim voorzien is in subsidiemogelijkheden en dierhouders daarover vooraf goed geïnformeerd worden. Omdat wij pas zeer onlangs bij besluit van 15 april 2025 een nieuw wolvengebied hebben aangewezen, vormt de overgangperiode van twee jaar voor Brabant geen probleem.

2. *Mogelijke verlaging internationale beschermde status*

Op 20 december 2023 stelde de Europese Commissie voor om de beschermde status van wolven onder het internationale Verdrag van Bern te verlagen van 'strikt beschermd' naar 'beschermd'. Deze wijziging van de internationale beschermde status heeft niet onmiddellijk gevolgen voor de juridische bescherming van wolven in Nederland. Daarvoor is aanpassing nodig van Europese en nationale wetgeving. Totdat die wetgeving is aangepast, blijft de wolf strikt beschermd onder het huidige beschermingsregime van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en de Omgevingswet. De wijziging van de beschermde status zal Nederland op termijn naar verwachting meer ruimte geven voor het treffen van beheermaatregelen ten aanzien van de wolf. De verplichting om te streven naar een gunstige staat van instandhouding van de wolf, nationaal en internationaal, blijft bestaan. Wanneer de verlaging van de beschermde status van de wolf daadwerkelijk in werking treedt binnen Nederlands recht, verwerken de gezamenlijke provincies dit in een nieuwe versie van dit Wolvenplan en bijbehorende Interventierichtlijnen en zullen wij uw Staten daarover informeren.

Datum

15 april 2025

Documentnummer

GS : 6103950

PS : 6113563

Europese en internationale zaken

De samenwerking tussen noordwest Europese lidstaten ten aanzien van wolven en het bepalen van de Staat van Instandhouding van wolvenpopulaties en de aanpassingen van Europese richtlijnen wordt vanuit LVVN gecoördineerd.

Communicatie

Communicatie over de vaststelling van het Wolvenplan 2025 wordt door IPO en BIJ12 als uitvoeringsorganisatie voor de gezamenlijke provincies opgepakt.

Bijlagen

Link naar [Wolvenplan 2025](#)

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA